

God openbaart via Jozef aan Farao wat Hij gaat doen

Dit is de vijfde Bijbelstudie over Jozef. Je kunt de eerste vier Bijbelstudies vinden op www.febebijbelstudies.nl/archief. Maar je kunt deze Bijbelstudie ook op zich staand gebruiken.

Voordat we beginnen met de Bijbelstudie, eerst wat achtergrondinformatie:

Jozef is geboren in Haran en emigreerde, toen hij een jaar of 6 was, naar Kanaän, het land waar zijn vader vandaan kwam. Hiervoor moest hij met het gezin waar hij in geboren is zo'n 800 kilometer lopen. Toen ze in Kanaän aankwamen stierf zijn moeder tijdens de geboorte van zijn broertje Benjamin. Jozef heeft ook 11 oudere halfbroers en een halfzus. Maar zijn broers hebben een hekel aan hem omdat ze zien dat vader Jakob veel van Jozef houdt.

De broers zijn jaloers en vinden het ook irritant dat Jozef vertelt dat hij droomt dat iedereen voor hem buigt. Spottend noemen ze hem daarom 'de meesterdromer'. Op een dag, als de broers de kudde weiden, zien ze Jozef in de verte aankomen. Hij valt op door zijn kleurige jas.

Als Jozef bij zijn broers aankomen, grijpen ze hem. Ze trekken hem zijn jas uit en ze gooien hem in een put. Dan zien ze een karavaan aankomen, het zijn Ismaëlieten die handelswaar naar Egypte brengen. Ze trekken Jozef uit de put en verkopen hem aan de handelaars. Die nemen Jozef mee en verkopen hem in Egypte aan Potifar. Bij Potifar maakt Jozef promotie omdat God alles zegent wat hij doet. Al gauw bestuurt hij heel Potifars huishouden. Maar Potifars vrouw wil hem verleiden. Als Jozef hier niet op ingaat draait ze het verhaal om; ze zegt dat Jozef haar wilde verleiden. Potifar wordt woedend en gooit hem in de gevangenis.

In de gevangenis merkt Jozef dat God nog steeds bij hem is. De gevangenvaarder laat Jozef steeds meer klusjes doen. Zo komt hij ook bij andere gevangenen. Op een dag vertellen twee gevangenen, de schenker en de bakker van de Farao, dat ze allebei een droom hebben gehad. Jozef luistert naar hen en God laat Jozef zien wat die dromen betekenen. Jozef vertelt het hen en vraagt aan de schenker of hij aan hem wil denken als hij weer vrij is. Na drie dagen komt de uitleg van Jozef uit; ze worden allebei uit de gevangenis gehaald; de schenker krijgt zijn baan terug en de bakker wordt opgehangen. Maar helaas vergeet de schenker dat hij gratie voor Jozef aan de Farao zou vragen.

We lezen uit de Bijbel (Het Boek): Genesis 41:1-45

1 Op een nacht, twee jaar later, droomde de farao dat hij aan de oever van de rivier de Nijl stond. 2 Plotseling zag hij zeven mooie, vette koeien uit de rivier komen, die op de oever begonnen te grazen. 3 Daarna kwamen nog zeven koeien uit de rivier, maar die waren zo mager dat je hun ribben kon tellen. 4 De magere koeien naderden de vette koeien en aten die op! Op dat moment werd de farao wakker. 5 Hij viel al snel weer in slaap en kreeg een

tweede droom. Nu zag hij een korenhalm met zeven mooie, dikke aren eraan. 6 Maar opeens kwamen er zeven schrale, door de hete oostenwind verschroeiide aren bij. 7 En deze schrale aren slokten de zeven dikke aren op! Toen werd de farao wakker en realiseerde zich dat hij had gedroomd. 8 De volgende morgen dacht hij echter na over de dromen, maar kon niet bedenken wat zij mochten betekenen. Hij ontbood alle geleerden en wijzen uit het land en vertelde hun zijn dromen, maar geen van hen kon vertellen wat de dromen betekenden. 9 Toen kwam de wijnproever bij de farao en zei: "Nu herinner ik me mijn zonde! 10 Een tijd geleden vielen enkelen van ons in ongenade en u liet het hoofd van de bakkerij en mij opsluiten in de gevangenis van het hoofd van de lijfwacht. 11 Op een nacht hadden wij allebei een droom, maar allebei met een andere betekenis. 12 Wij vertelden die aan een jonge Hebreeuwse man, een slaaf van het hoofd van de lijfwacht, die daar werkte en hij heeft deze voor ons uitgelegd. 13 Alles wat hij zei, kwam uit: ik werd in mijn functie hersteld en de bakker werd ter dood gebracht en op een paal gespietst." 14 De farao stuurde direct iemand naar de gevangenis om Jozef te halen. Jozef werd uit de kerker gelaten en mocht zich scheren en behoorlijke kleren aantrekken. Zo verscheen hij voor de farao. 15 "Ik heb de afgelopen nacht een droom gehad," zei de farao, "en geen van deze mensen kan mij vertellen wat hij betekent. Ik heb gehoord dat jij dromen kunt uitleggen en daarom heb ik je hier laten komen." 16 "Ik kan geen dromen uitleggen," antwoordde Jozef. "Maar God zal u de betekenis vertellen!" 17 De farao vertelde opnieuw wat hij had gedroomd. "Ik stond aan de oever van de Nijl," begon hij, 18 "toen plotseling zeven vette en gezond uitziende koeien uit de rivier kwamen en op de oever begonnen te grazen. 19 Maar toen kwamen er zeven andere koeien uit de rivier. Die waren mager en uitgemergeld. Zulke lelijke dieren heb ik in het hele land nog nooit gezien! 20 Die magere koeien aten de vette koeien die het eerst uit de rivier waren gekomen, op. 21 Maar toch bleven zij net zo mager als daarvoor! Toen werd ik wakker. 22 Diezelfde nacht had ik nog een droom. Nu zag ik zeven aren op een korenhalm en alle zeven waren even mooi en dik. 23 Toen kwamen, uit diezelfde halm, zeven verschroeiide en schrale aren tevoorschijn. 24 En die schrale aren slokten de vette aren op! Dit heb ik ook aan de geleerden verteld, maar zij konden mij de betekenis van de dromen niet uitleggen." 25 "Beide dromen hebben dezelfde betekenis," vertelde Jozef aan de farao. "God heeft u verteld wat Hij gaat doen in het land Egypte. 26 De zeven vette koeien (en ook de zeven dikke aren) geven aan dat er zeven voorspoedige jaren komen. 27 De zeven magere koeien (en ook de zeven schrale aren) betekenen dat de zeven voorspoedige jaren zullen worden gevolgd door zeven jaren hongersnood. 28 Zo heeft God u laten zien wat Hij van plan is. 29 De komende zeven jaren zullen grote voorspoed brengen in heel Egypte. 30 Maar de zeven jaren hongersnood die daarop volgen, zullen zo vreselijk zijn dat alle voorspoed wordt vergeten. 31 De honger zal het land uitmergelen. De hongersnood zal zo erg zijn dat zelfs de herinnering aan de voorspoedige jaren zal vervagen. 32 Dat u tweemaal hetzelfde hebt gedroomd, wil zeggen dat het zeker gaat gebeuren en al snel ook, want God heeft het zo beslist. 33 Welnu, ik denk dat het goed is als u een wijs man uitzoekt aan wie u de leiding geeft over een programma voor de voedselvoorziening van het hele land. 34-36 Laat de farao opzichters aanstellen die gedurende de komende zeven jaar elk jaar een vijfde van de voedselopbrengst van heel Egypte opslaan in magazijnen. Zo krijgt u een voedselvoorraad voor de zeven jaren hongersnood die daarop volgen. Dan zal het land niet aan de hongersnood te gronde gaan." 37 De farao en zijn adviseurs zagen wel wat in Jozefs voorstellen. Zij bespraken wie de leiding moest krijgen over die enorme onderneming. 38 Toen zei de farao: "Wie kan dat beter doen dan Jozef? Hij is een man die duidelijk vervuld is met de Geest van God." 39 Toen wendde de farao zich tot Jozef en zei: "Aangezien God u de betekenis van de dromen

heeft ingegeven, bent u de meest wijze man in het land! 40-41 Ik benoem u daarom tot leider van de voedselverzameling. Ik geef u een blanco volmacht in het hele land. U zult alleen aan mij verantwoording schuldig zijn.” 42 Na die woorden schoof de farao zijn zegelring aan Jozefs vinger als teken van zijn koninklijke volmacht. Hij gaf hem prachtige kleren, hing een gouden keten om zijn hals en verklaarde plechtig: “Ik stel u aan als leider over het hele land Egypte.” 43 De farao gaf Jozef zijn tweede rijtuig en overal waar hij verscheen, werd voor hem uit geroepen: “Kniel!” 44 En de farao verklaarde tegenover Jozef: “Ik, de koning van Egypte, zweer dat mijn land u zal gehoorzamen.” 45 Voortaan noemde de farao Jozef Safenat-Paneach (Uitlegger van Geheimen) en gaf hem Asnat, de dochter van Potifera, de priester van On (Heliopolis), tot vrouw. Zo werd Jozef van gevangene in één keer de machtigste man in het land.

Uitleg

Als wij dromen, zijn we ze de volgende dag al gauw vergeten.

Maar de Farao van Egypte weet nog precies wat hij gedroomd heeft. In zijn droom staat hij bij de Nijl. Er komen 7 koeien uit de rivier. Het zijn mooie, dikke koeien. Ze gaan grazen langs de rivier. Dan komen er nog 7 koeien uit de Nijl, dit zijn 7 magere en lelijke koeien. Ze gaan bij de andere koeien staan en dan eten de magere, lelijke koeien de mooie koeien op!

Farao wordt wakker. Daarna valt hij weer in slaap. Nu droomt hij dat er 7 dikke, mooie aren uit 1 halm groeien. Daarna groeien er uit dezelfde stengel ook 7 dunne, droge aren. En die 7 dunne, droge aren eten de dikke, volle aren op!

De volgende ochtend is de Farao er onrustig van. Wat betekenen deze dromen toch? Hij laat alle wijze en geleerde mannen uit het land komen en hij vertelt hen wat hij gedroomd heeft. Maar geen van de wijze mannen kan vertellen wat deze dromen betekenen.

“Kan er dan niemand deze dromen uitleggen?” roept de Farao.

De woorden klinken na in het hoofd van de schenker. Hij staat bij de Farao. En ineens denkt hij aan Jozef, die zijn droom uitlegde toen hij in de gevangenis zat. En tot zijn schaamte denkt hij ook terug aan wat Jozef hem, nu al 2 jaar geleden, vroeg: “denk aan mij als het weer goed met je gaat. Vertel Farao over mij, zodat ik hieruit wordt gehaald, want ik zit hier onschuldig!”

Alsnog lost hij zijn belofte in en vertelt de schenker aan Farao wat er 2 jaar geleden gebeurde. Hoe Jozef de dromen van hem en van de bakker uitlegde en hoe alles precies zo ging als Jozef uitgelegd had.

“Breng hem hier”, beveelt Farao.

Jozef wordt uit de gevangenis gehaald. Hij mag zich scheren en hij krijgt nieuwe kleren aan. Dan wordt hij naar de Farao gebracht.

Farao zegt: “ik heb gedroomd en niemand kan mijn dromen uitleggen. Maar ik heb gehoord dat jij dat kan.”

Dan zegt Jozef iets opmerkelijks. Jozef gaat niet opscheppen over de uitleg van de dromen van de schenker en de bakker. Hij denkt ook niet: 'ik ben nu uit de gevangenis, ik moet koste wat kost ervoor zorgen dat ik eruit blijf, eventueel met een leugentje om bestwil.'

Nee, het allereerst wat hij zegt tegen de machtige heerser van Egypte is: "nee, ik kan geen dromen uitleggen. Maar God zal u de betekenis vertellen zodat u weer vrede krijgt."

Jozef geeft vooraf al God de eer van zijn gave om dromen uit te leggen.

Farao weet nog precies wat hij gedroomd heeft en heel gedetailleerd vertelt hij ze aan Jozef.

Dan zegt Jozef: "de 2 dromen betekenen hetzelfde Farao. God heeft u bekend gemaakt wat Hij gaat doen."

Alweer geeft Jozef aan dat het God is die Farao bekend maakt wat er gaat gebeuren.

Dan komt Jozef met de uitleg:

7 vette koeien en 7 volle aren zijn 7 jaren van grote overvloed.

7 magere koeien en 7 dunne aren zijn 7 jaren van honger. Na de 7 jaren van overvloed zullen er 7 jaren van hongersnood aanbreken. Alle overvloed zal vergeten zijn en de honger zal het land verwoesten. Dat u dit tweemaal gedroomd hebt Farao, betekent dat Gods besluit vaststaat en dat het gauw gaat gebeuren.

God laat Jozef ook weten wat Farao moet doen, want Jozef zegt verder: "Farao, u moet een verstandige en wijze man aanstellen. Ook moet u opzichters aanstellen in heel Egypte om in de 7 jaren van overvloed een vijfde deel van de opbrengst van het land op te eisen. Dit zal de voedselvoorraad zijn in de 7 jaren van hongersnood zodat het land niet van honger zal omkomen."

De uitleg van de dromen en de aanwijzingen die Jozef geeft maken diepe indruk op de Farao. Hij gelooft wat God hem, door Jozef, vertelt. Hij zegt tegen zijn dienaren: "zouden we iemand kunnen vinden die wijzer is dan deze man? Gods Geest woont in hem!" Jozef overtreft alle wijze geleerden van Egypte. Farao zegt: "God heeft je dit bekend gemaakt Jozef, er is niemand zo wijs en verstandig als jij. Jij moet die man zijn. Ik stel je aan als onderkoning over heel Egypte."

Jozef krijgt Farao's ring om zijn vinger, hij krijgt mooie linnen kleren, een ketting om zijn hals. En hij mag rijden in een prachtige wagen, voor hem uit roepen dienaren "buig! buig!" Waar andere mensen Jozef steeds zijn identiteit afnamen door hem zijn jas of kleding en levensomgeving af te pakken, geeft Farao hem een identiteit terug. Door de mooie spullen en door zijn functie. Maar zijn identiteit zit ten diepste van binnen: in zijn karakter. Jozef heeft altijd zijn hart bewaard door de keuzes die hij maakte en door zijn goede houding. Hij bleef op God vertrouwen omdat hij merkte dat God alles wat hij deed zegende.

's Morgens zat Jozef nog in de gevangenis, 's avonds is hij onderkoning van Egypte. Wat kan er veel gebeuren in 1 dag. God heeft Jozef verhoogd. Jozef mag leiding geven in de 7 jaren van voorspoed om het land voor te bereiden op de hongersnood die tal van landen zal treffen.

Hij mag trouwen met Asnat, de dochter van de priester van On, zij krijgen 2 kinderen. En Jozef krijgt van Farao een nieuwe naam: Safenat-Paneach, dat betekent 'uitlegger van dromen' of in een andere vertaling 'redder van de wereld'. Maar Jozef weet dat niet hij, maar God de redder van de wereld is. Jozef geeft God alle eer. God heeft zijn verdriet omgezet in vreugde. God geeft een kroon in plaats van as.

Gebed: Heer, na alle tegenspoed die Jozef gehad heeft komt er nu een ommekeer in zijn leven. U was altijd bij hem Heer. Dat merkte hij en hij vertrouwde op U. U wist Heer dat er een grote hongersnood zou komen die veel landen treffen zou. En U wist al precies dat Jozef de juiste man zou zijn om in de jaren van overvloed te heersen zodat hij in de jaren van honger kon zorgen voor de mensen die U aan hem toevertrouwde. Heer, U ziet het grotere plaatje als wij alleen kijken naar het hier en nu. Help ons ook om te vertrouwen, dat U voor ons zorgt, in goede en in slechte tijden.

Vragen:

1. In 1 dag kan er veel gebeuren. 's Morgens was Jozef nog aan het werk in de gevangenis, en 's avonds was hij onderkoning van Egypte. Hoe zou dit voor Jozef geweest zijn?

b. Hoe vaak zou hij God daarvoor gedankt hebben, dat Hij hem op deze positie gebracht heeft?

c. Zouden wij dit ook doen? Of vinden wij 'goede tijden' heel normaal en vergeten we juist dan God te danken?

2. Lees Genesis 41:50-52. Hier krijgen we een kijkje in het hart van Jozef. Hoe kijkt hij terug op wat zijn broers hem aangedaan hebben?

b. En hoe kijkt hij naar God?

c. Waarom verwerkt hij dit in de namen van zijn kinderen? (Gebeurd dit nu ook nog?)

3. Zit jij nu in 'jaren van overvloed' of in 'jaren van hongersnood'? Is er iets dat je kunt leren van Jozef?

4. In de berijmde psalm* 77:6 staat:

'Zou God Zijn genade vergeten?

Nooit meer van Zijn ontferming weten?

Heeft Hij Zijn barmhartigheden

Door Zijn gramschap afgesneden?

'k zei daarna: "Dit krenkt mij 't leven,

Maar God zal verandering geven;

De Allerhoogste maakt het goed,

Na het zure geeft Hij 't zoet."

(Berijmde psalmen zijn de teksten uit het Bijbelboek 'Psalmen' die op rijm zijn gezet in de 18e eeuw. Op deze manier kunnen we de Psalmen zingen.)

a. Wat vind je van deze psalm? Kun jij/of kunnen mensen zich hierin herkennen? Heb je hier iets aan?

b. 'Na het zure geeft Hij 't zoet.' Geloof je dat?

c. Jozef zou het zich niet voor kunnen stellen dat hij ooit onderkoning van Egypte zou worden. Toch vallen, op het eind, alle puzzelstukjes in elkaar. 'Het Zoet' zou weleens veel groter kunnen zijn dan wij ons ooit voor zouden kunnen stellen. Zijn er in jouw leven puzzelstukjes waarvan jij het grotere geheel niet begrijpt? Kun je deze puzzelstukjes in gebed bij God brengen?